

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. o. ó.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső s. számú 131. szám.

Kiadó hivatal:

középcetza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Opellik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglernél (Neuer
Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási díj:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középcetza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél postai utalványt kérünk használni, mely jutányosabb és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevőnél, holott a postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.

Stein János.

„K. Közlöny” kiadója.

Kolozsvár, oct. 1. 1869.

Alkotmányos államokban egyik legszebb s leghatalmasb tényező a sajtó, s a szabadságnak önmagának legerősebb biztosítékai és védői közé tartozik.

Őr ez, mely figyelemmel kíséri a közügyet, s mely a közönség figyelmét saját javának előmozdítására kell hogy felhívja.

E tulajdonságánál fogva ott, hol szabad a sajtó, lévmérője egyszersmind a társadalmi viszonyoknak s ismertetője annak, hogy a szabadság fogalmára önmagára érett-e az a nép, melynél e szép virág díszlik? természetesen, hogy rágalmaznia, tényeket elferditnie nem szabad, a nélkül, hogy saját méltóságát le ne vetköztesse, mert egy igazságos sajtó mindenki tisztelt, míg egy igazságtalantól, egy rágalmozótól mindenki elfordul. Azon perczen ugyanis, midőn e nemtelen térre átesap, megszűnik szabad sajtó lenni és lesz szabadság; felváltja az igazságos ítélőbíró tekintélyes tisztét az alaptalan gyanúsítás és igazságtalanság szabados hirdetőjének dísztelen szerepével.

Lehet, hogy e sokaknak mulatságos.

Lehet, hogy az ily sajtó kezelőinek hasznos, mint hasznos a bohócnak a torzképek vágása; de egy komoly politikai lap, egy lap, mely pártközönség, mely pártvezető akar lenni, pártját és önmagát teszi nevetségessé ily bukfenckel vesztésével. Ily bukfenckekkel keresi a „M. Polgár” azt, mivel nem bír: a népszerűséget, és ilyen azon irány, melyet gyakorol.

Elnéztük eddigi rakoncátlanokodását, el sok tisztelt név beszenyészésére intézett személyeskedéseit, s tulajdonitók azt azon dühnek, mely az erdélyi választások miatti kisebbségben maradásának következtése.

Igy történhet az is, hogy az erdélyi részek polgárainak nagy többsége előtte csak báb, melyet a kormány használt föl céljai elérésére, mert hát nem követék a „Magyar Polgár” fiatal urainak tanácsát, s választánnak olyanokat, kik azon többség tagjai, mely Erdély és az ősszáza érdekeit felfogva, a jobb oldalon ül. E többség s ennek tagjai ellen a folytonos izgatás nem tények, hanem ferdítések előadása által azon feladat, melyet a jó „polgár” önmaga elébe tűzött.

Kormánykezelő s nem kezelő jobboldali egyének kicépezése, olyanoké, kik a haza szolgálatában öszültek meg, kik tettek és működtek, kik egy hosszú mult által bizonyították hazaszeretetőket, hirlapi cikkeinek egy egész hosszú cyclust képezik.

Alkotmányosan hozott és szentesített törvények népszerűsítését feladatául tűzte ki, s elfeledi azt, hogy legalkotmányosabb fogalom a többség s az ezáltal hozott törvények tisztelete, s ennek következtében a kormány tisztelete is, mind addig, míg a nép többsége által választott képviselőtestületnek kifolyása.

Ha absolut államban a szabadságszerető férfi fejét meg nem hajtja a törvényekkel ellenkező zsarnoki parancs előtt, az érdem és szép.

Ha absolut államban az alkotmányát vesztett nép, ennek visszaszerzésére az esz-

szők megválogatásában nem legválogatosabb, akkor ez szabad.

Ha a sajtó ilyenkor a sorok között, mert másként nem teheti, úgy ír, hogy fenntartsa a népből a szabadság szeretetét, akkor ez dicső, üdvös.

Ha alkotmányos államokban az ellenzéki sajtó kimutatja, hogy a fennálló kormány miben hibázott, de számbavéve a körülményeket, s nem utopiákat és kivihetetleneket mutat fel, mint a kormány hibáit, mulasztásait, hanem bebizonyítja azt, hogy miket hibázott a kormány, s miket lehetne helyébe tenni, ez esetben működése hasznos; de ha az ellenzéki sajtó, mert tényeket felhozni nem bír, ráfogásokat ír egyénekre, kiknek jelleme tiszta, kik a hazának évtizedeken át hasznos polgárai voltak s ma is azok, csak azért: mert ők ülnek a kormányon, — hogy csináljanak helyet másoknak.

Vagy népszerűsíteni igyekeznek őket egyénekhez kötött pártzélök előmozdítására, ha mind azt a jót, mi történt, ócsárolja; ha a törvénytiszteletet megingatni igyekezik, s a szabad népből s a haladásnak indult hazában a nemzet saját fiai között a visszavonás konkolját igyekezik hinteni: akkor az a sajtó vétkes.

És ilyen azon irány, melyet a „Magyar Polgár” követ, melynek egyedüli haszna csak az, hogy haszontalanságával saját hitelét ássa alá s az ország lakóinak többsége előtt épen nem irányadó.

Panaszkodik, hogy Erdélyben nincsen sajtószabadság, bárha ennek legnagyobb czáfolatjai azon cikkek, melyek a „M. Polgár”-ban megjelennek, s melyeket folytonosan kiadhat.

Gr. Bánffy Béla.

Földtehermentesítés.

III.

(S.) Alig van kényesebb kérdés szönyegen lévő összes törvényhozási tárgyaink között, az urbéri kárpótlások illetéken felül vett részének visszafizetésénél.

Jól érezzük mi a hazai közkinccsár túlterhelt állapotát, de nem lehetünk siketek megszorult honfitársaink panaszai előtt sem; már pedig ha a földtehermentesítési alapigazgatóság f. évi jul. 24-ki hirdetménye szerint e tárgyat leérkezett újabb miniszteri rendelet folytán a volt erdélyi udv. korlátosság 1862. aug. 14-kén 3051. sz. alatt kelt rendelete végrehajtható, előreláthatólag mintegy hatszáz erdélyi birtokos család fogna érzékenyen megérintetté, sokan pedig épen koldusbotra jutnának.

Ily körülmények közt kötelességünké vált az illetőket a bajtól, — hazafias kormányunkat pedig az említett rendelet végrehajtásából kétségkívül erendő baljóslatu következményektől megóvni.

Senki, a ki az erdélyi viszonyokat tüzetesen ismeri, s az itteni földtehermentesítés eddigi történelmét figyelemmel kísérte, azt állítani nem fogja, hogy a volt kormány e részben eljárásáért, mulasztásaiért, szándékos rossz akaratu halasztásaiért, általában azon közokmányok hitelességeért, melyekből birtokosaink a kárpótlási bejelentések elkészítésénél merítették, a felelősséget az illető birtokosokra, mint vételjogosultakra lehetne hárítani.

Avagy lehet-e kívánni a birtokostól, hogy vesztett urbéri birtokát az utolsó töredékig pontos és tökéletes kimutatásban jelentse be? hogy a bejelentett földrészteltek terjedelmét hiba nélkül jegyezze be, akkor, midőn az első vallomány-könyvekben az urbéri birtokos 1848 előtt az eltitkoláshoz szokott volt urbéreszek jelentették be, az együttes (concretalis) fölmérések azután több helyütt és több ízben kiigazítottak, megváltoztattak, úgy, hogy a föld-ideigleneg munkálatai az egyénekenti felszólamlások után sem tekintethetnek teljesen bevégzettnek, megnyugtatóknak, — akkor: midőn az urbéri birtok állása 1848, az első bejelentés, — sőt az individualis reclamatio óta is, öröklés, vásárlás, törvényes végrehajtás, sat. által nagy változásokon ment keresztül, úgy, hogy annak térképét csak is a valóság alkalmával és akkor is igen sok esetben csak nagy nehezen lehet pontosan meghatározni. E felett az első bejelentéseket, nem a birtokos maga — a ki egyébiránt apróra nem is igen ismerte

saját volt urbériségét — hanem e végre vállalkozott járatan ügynökök készítették;

lehet-e kívánni, hogy a bejelentett földrészteltek természetére nézve ne tévedjen, midőn az urbéri viszonyok országárszánkban teljesen rendezetlenek voltak, azok rendezésével az akkori kormány nem igen sietett, s az illető ügyek is zavaros, kuszált állapotában kénytelen volt a birtokos eleinte sok, a volt urbéres kezén volt, — de majorsági természetűnek vélt földrészteltek visszakövetelés és beperelés végett fenntartani, a mely földrészteltek azonban később urbériségnek ítéltettek, vagy egyezmény útján azoknak ismertettek sat.;

kívánni, hogy a föld művelési ágára nézve szabatos bejelentést tegyen, akkor, midőn azzal magok a földideigleneg kezelő közegek sem voltak tisztában, midőn egy bizonyos földrésztel ma a szántók és kaszálók, holnap a legelők és erdők rovatóba íratott be, a nélkül, hogy most is tisztán constátálva volna, vajjon nem műveltek-e az az illető parcella szántóföldként sat.;

általában kívánni, hogy a magán birtokos tökéletes munkát adjon be, ott, hol az alapul szolgáló s a birtokos befolyásán kívül készült hivatalos adatok épen hiányosságuk által tűnnek ki, midőn az urbéri nyilvántartás az Erdélyben létezett némely szolgálományok kárpótlásának módozatáról épen nem gondolkodott, sőt sok elvi kérdésben maig sincs teljesen megállapított véghatározat.

A vételjogosult a legjobb hiszettel járt el a bejelentéseknél, a pátenst és annak határozományát szem előtt tartotta; nagy igazságtalanság lenne tehát már most azt a kárpótlást, mely neki a pátenstben meghatározott kulcsok valamelyike szerint csaknem másfél évtized lefolyása alatt kiadott, s a melynek nagy részét nem is ő, hanem az illető törvényesektől a hitelezők vették kezökhez, más részét meg a börze és üzerek tizedelték meg, most egy cancelláriai utólagos rendelkezés mintegy visszaható erőt tulajdonítva, visszakövetelni, — tekintetbe véve még azt is, hogy igen sok esetben az illető birtok s a kivett kárpótlás is már más kézen van.

Méltányosság volna-e oly eljárás következményeit tenni felelőssé a birtokost, melyet ő nem vezetett, nem ő idézett elő, — általában oly ügykezelés bünbakjává tenni, mely még 13 hosszú év leforgása után sincs bevégezve, s mely őt vesztett tulajdonáért maig sem elégitette ki teljesen.

Bizonyára nem kell felelnünk mind ezen kérdésekre.

Azt mondják némelyek, hogy az erdélyi birtokos úgy is igen sok, vagyis aránylag több kárpótlást kapott, mint a birodalom más részeiben.

Ez állítást szintén merőben tagadnunk kell.

Mikor a földtehermentesítés Erdélyben be lesz végezve, a kárpótlási töke mindössze nem fog többre menni 40—41 milliónál. Oka-e a birtokos, hogy a töle nem függő hosszas eljárás folytán a kamat a tőkét meghaladta, s így az összes kárpótlás is 80 milliónál többre felnövekedett? a mi zárjel közt legyen mondva, az osztrák-magyar birodalom más egyetlen részében sem történt.

A 40—41 millió pedig épen nem szerfelett sok akkor, midőn az Erdélynél 173 mértfölddel kisebb Csehország 52 milliót, s a csak 285 □ mfölddel nagyobb Galiczia 93 milliót kapott; sőt tekintve e számokat az erdélyi valóságos kárpótlás még a kellő mértéken alólinak mondható.

Aztán mások voltak a viszonyok Királyhágón túl, mások innen. A magyarországi birtokos az 1836-ki urbéri rendezés következtében tömérdek úgynevezett „remanentiális” földet incassált, míg az erdélyi birtokos többnyire az urbéreszek számának szaporitára dolgozván, tetemes kétségtelen allodialis birtokára is szolgáló embereket telepített.

Igazságos, méltányos lenne-e már most, hogy 1848-ban vesztett tetemes urbérisége olyaténképen kárpótolassék, hogy némi állítólag, vagy legalább önhibáján kívül illetéken túl vett összegek visszafizetése által saját allodialis birtokától is megfalsztassék, a melyből magát és családját fenntartania és közterheit hozzána kellene.

„Kárpótlás”-nak volna-e ez nevezhető? Bizonyára, és ismét nem?

Legcélszerűbbnek tartanók e szerint, ha ezen kérdés újabb tárgyalás alá vétetvén, abban a dolog valódi állásának inkább megfelelő határozat hozatnék, illetőleg az 1867-i vegyes bizottmány ajánlata elfogadtatnék.

Lapszemle.

A balpárti capacitások felügyelete s Jókai Mór főszerkesztése alatt megjelenő „Igazmondó” sietett volt a „Magyar Ujság” Péchy grófra vonatkozó, alaptalanul gyanúsító közsa híret tovább terjeszteni. Mennyi értéke van az ilyszűrt igazmondásnak, kiviláglik az alábbiakból:

Az „Esti Lap” 222-dik száma írja: „Hogy Jókai Mór, vagy a felügyelő pártbizottmány egyik tagja sem ismerné Péchy grófot: az legalább is különös véletlen volna. És mégis nevezett hazánkfőről fehérről fekete kinyomatják, hogy: „muszkavezető.”

Oh lelkiismeretes szerkesztő, s oh felügyelő pártbizottmány, mely magas kötelezettséget vállal az a közönség színe előtt, s meg sem mukkanasz, a midőn neved és firmád alatt éretlen gyerkőcök gázolnak a legjobb hazafiak becsületében.

Egyik barátunk, ki igen jól ismeri Péchy Manó gróf erdélyi biztos életét és jellemét, már jóval ezelőtt figyelmeztetett bennünket, hogy a „Magyar Ujság” és nyomán a többi ellenzéki lap a nevezett gróf ellen a legkényelmesebb módon fizik a becsületgyilkolás mesterségét, világos nappal reá fogván oly dolgokat, melyekből egy betli sem igaz. Mi szándékosan késtünk a tényállás közlésével, míg az úgynevezett „miniszterválság” hírek a méltó feledés örvényébe merültek, hogy elejét vegyük azon éretlen insinuationnak, melylyel a „Magyar Ujság”-ék bizonyára elűni igyekeztek volna a dolgot, hogy t. i. Péchy Manó urban valami miniszter-candidatust veszünk védelmünk alá.

Most azonban tudva lévén, hogy a nevezett úr miniszteri candidaturájáról szó sem volt, idején lesz kijelenteni, hogy:

1. Péchy Manó gróf, ki a „Magyar Ujság” sept. 18-diki száma szerint „egyike azon főrendieknek, kik 1849-ben Badenben elhatározták, hogy a muszkák Magyarorszába behevásanak”, — egész életében csak egyszer volt Badenben, még pedig tíz éves korában. édes anyja társaságában, azóta pedig soha.

2. „A muszkabehívó Péchy, ki Schmerlinget oly híven szolgálta”, szintén a „M. Ujság” fantasziájának köszöni létét. Péchy Manó gróf 1848-tól 1861-ig nem viselt hivatalot, nem vett részt semmi tanácskozományban vagy értekezletben. 1861-ben Vay alatt Abauj főispánja lett, de 1862-ben, a mint Schmerling lovag kormányra lépett, azonnal leköszönt és csak Sennyey alatt vállalt ismét főispánságot. A magyar miniszterium kinevezte őt Erdély biztosának, a mely minőségben nem volt ugyan szerencséje a „Magyar Ujság” tetszését kinyernie, de igen is kinyerte bizalmát és tiszteletét azoknak, kik működésének érdekelt és legközelebbi tanni, t. i. az erdélyi népnek.

Ismerjük ellenzéki laptársainkat és teljesen méltányolva sajtóságos állásukat, mely a valóság alkalmi elhalgatasában áll, csak azon lapokat kérjük e közlemény felhasználására, melyeknek állásával a valódi tényállás közlése összefér.

Megváltik, hogy azok az ellenzéki lapok, melyek a gyanúsítást oly tele marokkal szórták a szeplőtlen hazafi jellemre, sietni fognak-e a sajtó szabadságával tett visszaéléséért jóvá tenni, hibájukat bevallani, s az érdekelt államférfiúnak a kötelességet elvégezni. Hiszszük, hogy ennek megtörténte azon urak is hatni fognak, kik a balpárti „Igazmondó” t felügyelik és szerkesztik.

Pest, sept. 29. 1869.

(r. l.) Gróf Andrassy Gyula miniszterelnök jövő october hó 10 dike körül váratik vissza zemplénmegyei jószágairól.

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter e napokban oly súlyos beteg volt, hogy sokan szinte komoly következtésektől félték, most azonban már veszélyen kívül van.

A határőrvidéki kisértet megint megmozdult.

Az ottani elégtelen primipilusok ugyanis és papok. proklamációt böcsátottak ki a néphez, a mely valóságos ellentállásra hív fel a katonai határőrvidék polgárosítás tárgyában, valamint arra, miszerint minden ezred válasszon egy-két tagot kebeléből és ezek arra kérjék a királyt, hogy nevezzen ki a határőrvidék képviselésére oly férfit,

a ki a lakosság érdekeit s érzelmeit tolmácsolni tudja is, akarja is.

Ezen izgatás — mikép egy izben már érintem — azoktól ered, kik az új rendszer kitzsöbön álló életbeléptetése által háttérbe szorítottak, mert basáskodási idejük lejárt.

A szegény — ezáltal is mint már annyiszor önző magán cselekedétekből félrevezetett szándékolt — nép szívből örvend az új aera hajnalhasadásának, mit leginkább bizonyít azon körülmény, hogy az álproféták ily eszközökhez kénytelenek nyulni felizgatásukra.

Az „ugynevezett“ ellenzéki vezérmegye: Pest, makrancoskodik, vagy — miként a baloknál szójárássá vált: újat húz a kormányval.

A Szentendre kerületi képviselőválasztást, mely alkalommal gróf Ráday László nyert többséget, tudvalevőleg megsemmisítette az országgyűlés, mert a választás összeírása nem eszközöltetett a törvények értelmében.

Ennek folytán minden ember természetesen tartotta, hogy az elhibázott alap fog helyrehozható, t. i. új összeírás hajtatik végre, — azonban a vezérmege ezt — talán csupa ujjuhúzból — nem tette, hanem a régi összeírás alapján rendelte el az új választást, melyet ennél fogva az országgyűlés csupa merő következetességből szintén megsemmisített.

Csodálatos, hogy az ellenzék, midőn annyira kardoskodik a megyei omnipotentia fenntartása mellett, oly lépéseket tesz, melyek első pillanatra behozhatják azt, miszerint a régi megyerendszer semmiféleképpen sem egyez meg a parlamenti felelős kormányval.

A Szentendre kerületi Deák-párt, előre látván, mikép az országgyűlés, a régi összeírás megtartása miatt, megint megsemmisítendő a választást, nem állít fel jelöltet és a fennforgó esetet bejelenteni a képviselőháznak, a mely bizonyára tudni fogja, mit kelljen tennie?

Felső-Fejérmegyéből.

Máthéfalva vidékéről, szept. 22. 1869.

A testvér párt-villongásokról inkább szomorú, mint regényes hirre vergődött Felső-Fejérmegyéből kelnek e sorok. Nem tudom vajjon az északi szélességnek és keleti hosszúságnak melyik foka alatt fekszik „Inclutus comitatus Albae superioris“, hanem azt tudom, hogy bizonyos levelezői consortium olyan sápadt színben tüntet fel azt, hogy a ki az itteni helyzetet nem ismeri, valóóság politikai Sodomának és Gomorának gondolhatja; pedig ezt csak a „M. P.“ erzsébetvárosi félrebeszélő eszmájú közönsége képzelhetette ábrándos merengéseiben. Oh! mert sok jó indulatú hazafi mindent jónak, nemesnek tart, csak hogy azzal egy zaklatott főispánnak borsot törhessen óra alá. Szép időtöltés biz az hó-

TÁRCZA.

Egy nagy énekesnő életéből.

I. Napoleon Szt. Ilona szigetének kopár szikláján szenvedett, sovár tekintete hiába kémlelte a hajót, mely őt újra visszavigye a hadisten ércz világába.

Az izgalom éveit nyugalom váltá fel, a művészet is visszanyerte jogait; mert addig minden elmékedés, minden törekvés a nagy hódító megbuktatásában összpontosult. Az emberiség oly élvezetre vágyott, melyet évek óta nélkülözött. Hazai és idegen művészek tárt karokkal fogadták, s a melyik kitűnő volt, lelkesült részvétre számíthatott.

Catalani Angelica is 1816-ban tette első művészi körutját Európában, mintán Italia valamennyi nagyobb színpadán s hoszas ideig Lisabonban tünepelték a leghíresebb éneknagyságok mellett. Művészi körutja diadalmenet volt. Bár hová érkezett, csak őt akarák hallani, mintha rajta kívül más nem is létezt volna. Bár mennyire fel is tűnt ő utánna egy némely művésznő, egyik sem idézett elő akkora lelkesedést, ha csak az egy Lind Jenny, a svéd csalogány nem, bár ez is egészen más módon.

A nagy Angelicának nem egy különös kalandja volt európai diadalmenetében; sok elbájosító intermezzót ő maga idézett elő. Ezek közt nem a legutolsó az, mely Gera-ban történt.

Alkonyatban egy bintó hajtott be a vendéglőbe. Egy úr és egy asszonyság szállt ki belőle. A hölgy, egy egyszerű jelenség, úgy látszott idegen; holló fekete fűrték, villámzó szemek, idegen hangzású és mégis zenéhez hasonló német szólam, az avatlan előtt is elárulta az idegen ajkút. Kisérőjén nem valának ily feltűnő jelek észlelhetők, lehetett derék német is.

Az asszonyság belépésekor azonnal megpillantá a falra szegzett cédulát, mely az nap estvére zenekarral kísért hangversenyt hirdetett. Örvendezve, sajátos mosolylyal mutatott a cédulára, s néhány idegen szót intézett kísérőjéhez, ki azonnal felkérte a vendéglőst, szerezzen számukra két jegyet a kellemes estvélyre. Ugy is történt, s az idegenek alig engedtek maguknak időt a pihenésre, már is díszes fogaton siettek a hangversenybe.

napokon át ernyedetlen kintartással folytatott gyászjelentésekkel üldözni a jobb ízlésű olvasó-közönség teltelmét és aláírni egyúttal az irodalom iránti rokonszenvet; de, megvallom, e passzióból nem kívánok oltósgát magamnak!

Ki a hat hét előtti és a mostani F.-Fejérmegyét össze akarván hasonlítani, kénytelen lenne megvallani, hogy a kettő között óriási különbség létezik. Akkor egy vihar felkorbácsolta hullámokon hanyatott, most egy csendes kikötőben nyugvó hajó symboluma. Akkor jelző volt tisztességünkkel mindent elkövetni a főispán detronizálására, ellenben most engedelmes odaadással hajolni meg tiszt. kormánybiztosunk jeles, hazafias tehetsége előtt.

És ez másként nem is lehet, mert Mikó Mihály azon egyéniség, kiről még a vármegyei román elem is azt mondja: „omu de regula“, hát aztán a többi elemek mit mondanak? Orpheusról regélik, miszerint nemcsak az okatlan állatokat, hanem a kösírteket is meghódítja zenéje bűvös hatalmával. Hej uraim! e nem volt mesterség, a zenének hasonlíthatatlan befolyása van a kedélyek hullámzásaira, de a kebelben megcsökönyösödött gyűlölet sőt szenvedélyt ha nem is kiirtani, legalább meglágyítani tudni, ez ám a mesterség — s Mikónak ebben talizmányszerű jártassága van, mert, azt hiszem, még egy pár héti ernyedetlen munkálkodás, bajlódás, általa lecsendesített megyénk ügyeivel, s állhatatosan hiszem, hogy „omnia jam fient fieri quae posse negabant“, azaz: Bűrkös kezéd ad Rukornak.

Nálunk már is napirenden vannak a leendő főispáni kombinációk; mert sok vérmes reményű politikus a medvét meg sem lötte s már eladja a bőrét — azaz: még a miniszter ki sem mondhatá a tua culpát, s a főispáni székét már más-más egyenként tölti be a köszahír-kövacsok phantasiája. — Hiszem, hogy a főispánt morális vád nem terheli, s az alkotmányos kormányzattal össze nem férő katonas modorán, tapintatlanságán kívül egyéb hibája nincs; de azt is hiszem, hogy az ellene kifejtett ingerültséggel s pártjának indolentiájával szemben végre is önként menekülni óhajtaná a főispánság haláltól terhétől. De quid tunc? Ki legyen e megye főispánja?

Megyénk legtöbb higgadt embere azon nézetben van — nagyon helyesen — hogy kormánybiztosunkat, ki dolgainak organicus folyamát jelen csendes medrébe terelte, ezen megye ügyeinek vezetésétől kár lenne már elmozdítani; mert Mikó ismeretes energiájától kitelik akár Váshelyről Felső-Fejért, akár innen Marosszéket is igazgatni. Tudom, hogy Marosszék jó fiai testvéri ünzetlenséggel engednek osztozni azon férfi kormányzatában, ki rövid működése alatt megmutatta, miként kell egy zivataros megye ügyeit kellő rendbe hozni, s ki a három év óta tartó pártvillongások miatt csak nem ad graccas calendas száműzött megyei köz-

A vendéglős utánnok bántult, s a csinos arjegyzékre gondolt, melyet e gazdag embereknek fog benyújtani. Mert, ha a hölgy úti öltönye is gazdag volt, de most, bár egyszerű izletes ruhában vala, ragyogott rajta a sok drága ékszer.

A hangverseny már megkezdődött volt, de előzőkenyen csináltak helyet az idegeneknek; sokan kíváncsian szemlélték őket. A hölgy, úgy látszott zeneértő, mert a zenekar által játszott darabokra tetszőleg bólintott fejcséjkével, s a karéneket kiváló figyelemmel hallgatta. A szünidő alatt, midőn a közönség egy része ki s bejárt, társalgott, csemegészt, az idegen úr oda lépett a karnagyhoz s fölkerete: jöne le a nézők közé, hol egy olasz hölgy óhajtott vele pár szót váltani. A kis szürke emberkét egészen meglepte a hölgy főnséges külseje, melyen meghajolt előtte. A hölgy egy olasz kereskedő nevének mondá magát, ki otthon zenével foglalkozik, kérte, engedje, hogy egy magával hozott darabot előadhasson; megjegyezze, hogy annyira szereti az éneket, miszerint ilyszert alkalomkor nem állhatja meg, hogy ne énekeljen; csak az a kérdés, bizik-e a karnagy benne, hogy a zenekarral tartott próba nélkül is énekelhet.

Az öreg karnagyban ez ajánlatra fölébredt a zenész, megszűnt az elfogultság; mert a kis székvarosok karmestereiben is él ama érzet, mintha királyi porosz, vagy osztrák császári udvari karmesterek lennének, hisz foglalatosságuk, felelősségük hasonló amazokéhoz?

Elgondolják, miért ne lehetne az ő közönségük zeneértőbb, mint a nagy székvarosoké? Ők legalább így vélekednek. A gerai kis karnagy jól tudta, mily nehéz dolog ily énekelőadástartó, idegen zenészekkel, próba nélkül. De tudta azt is, hogy embereiben megbizhatik; azután, sokat tartott saját zongorajátékára. Amde az idegen hölgy mit tud? megtekintve az átadott zenedarabot, látta, hogy „Változatok“, melyeket énekelni kell, a zongorának és zenekarnak kevés dolog jut.

De a változatok themája egy elkoptott olasz népdal vala, ugy annyira, hogy e mellett még a német „Ach, du Lieber Augustin“ is valóságos hangverseny-darabnak tűnt fel. Hát még a változatok! Ezeket énekelje el egy emberi hang, hisz egy jeles fuvó-hangszerész sem lenne képes e hangokat kiadni? A kis karmester nevetett magában, de meg akarván leozkálni az olasz önféjűt, örömmel beleegyezett a hölgy kívánságába s elmondá, hogyha emez önmagába bizik, magáról és zené-

és egyeseket érdeklő ügyeinkre újra derült hozva, mindnyájunk meglepedését vívta ki. Aztán, e megyének satiricus geographiai fekvését tekintve, megvannak ugy is számlálva napjai, mert ott áll külszöbön a megyei rendezés égető kérdése, mely fennhangon kiáltja: finis Albae superioris, s miért hát egy újabb főispáni experimentálnak tenni ki e sokat szenvedett megyét, hol bizonyos viszketeget szenvedélylyel született egyének már előre keresik egy leendő főispánnak is Achilles sarkait!

Azért a megyében megszilárdult rend és csend nevében óhajtanó, hogy a magas kormány a felsőfejei adminisztratio nehézségeivel már megmérkőzött és páratlan jártasságot tanúsított kormánybiztosunkat hagyja tovább is e zaklatott, de általa lecsendesített megye élén, hiszen ott e megye választott főbírája, ki, mielőtt országgyűlési képviselővé leve, fényes többséggel lett főbíróvá; ott az újonnan választott két alispán. Ezen honfiak bizonyára készséggel fognak osztozni melyen tisztelt kormánybiztosunk mellett a közigazgatás terheibe, s nekünk nincs egyéb óhajtásunk, mint hogy Mikó Mihály szeretett kormánybiztosunkat, ki a napokban útazott el általa hön szeretett Marosszéke szék-helyére, hozza Isten mielőbb e megyébe vissza!

Ama bizonyos g. n. o. lelkesz.

Napi hírek.

— A képviselőház elnöke tudatja a képviselőkkel, hogy a legközelebbi ülés f. é. october hó 16-ik napján reggeli 11 órakor fog tartatni.

— B. Eötvös József közoktatásügyér mult hó 24-én 3 órakor érkezett M.-Vásárhelyre; a küldöttségek, banderium és czéhek elkéstek, 4 órára várván ő exolja megérkezését. Pár percnyit pihenés után megsejmelte a különböző vallásfelekezettek fő- és aliskoláit, hol az előjáróságok mindenütt rövid beszédekkel üdvözlék. A miniszter figyelmét semmi sem kerülte ki, megtekinté a könyvtár, gyűjteményeket, tanhelyiségeket. E látogatások közben történtek meg az egyes tisztelgések és bemutatások is, mivel már más nap reggel Sz. Udvarhelyre utazott. Többek közt megtekinté b. Eötvös a város által az alreáltanodára felajánlott telket is s kilátásba helyezé az alreáltanodának mielőbbi felállítását az állam költségén. Alkonyatban tért ő nagymitga szállására. Este fényes faklyásmenet tisztelgett; az egész polgárság sorakozott itt s Szász Béla üdvözlé a minisztert. Az eszmék nagy bajnokát, a szellemi küzdelem triumphantorát látja báró Eötvösben, ki a fölébredés korszakában oly lelkesedéssel hirdeté a haladás szent igéjét; ki a gyász napjaiban a költészet égi csöppjeivel üdítő csöngedő lelkünk; ki a tudom. akademiáinak első székében ül; ki az áldásos kiegyezés munkájának egyik béke-galambja; ki tagja a magyar felelős kor-

széről jót áll. — „Egy kis mulatságot csinálunk a közönségnek és magunknak“ — augá a zenészeknek — „ám blamirozza magát az olasz t. k a mennyire neki tetszik, ezzel nem gondolunk. A hallgatók tudják, kik vagyunk, s hogy nem a mi hibánkból ered a botrány.“

Midőn az énekesnő szerényen, mintegy elnézést kérve a műértő közönségtől, a zongora mellé állott, a zene- és énekkar tagjai felálltak, a közönség izgalmba jött, majd csend lett ismét.

A zene elkezdé a thema bevezetését. Most felhangzott az ének. — Ilyet még a gerai zeneértő közönség nem hallott, csak remegve lehetett ez énekre figyelni. A dallam maga közönséges volt, a hangok oly erőszakoltan és szögletesen jöttek az énekesnő fölelemtől összeszorult torkából, hogy a hallgatók egy része fitymálólóg vállatvonított, az énekesek arczára pedig a káröröm telt ki. Ez ének illet volna az utczára, midőn érette fillérekét hanyálnak le az ablakokból, de nem egy hangversenyterembe, egy műértő közönség elébe, mely csak imént ringatózott egy Moza rt hanghulhámain.

Elkövetkezett az első változat. Kissé jobban ment; az idegen hölgy bátrabb lett. A hangok szabadabbak, kevésbé nyomottak valának s egy kezdő, ki először lép közönség elé, talán pár tapost is arathatott volna velök. De az olasz nő úgy látá az éneket, hogy a német hallgatóknak külföldös élvezetet szerzett! A változat vége szövevényes az addigi kevés jót is. Egy hosszu cadenzára, melyről a műértő azt mondá, hogy lehető dözögös volt, egy trilla következett, melyet az énekesnő rossz helyre alkalmazott. De a kis karnagy erőlyesen belemarkolt a zongora-billentébe s egy igyekezett a hibát jóvá tenni, összevont szemöldökkel, hogy illő helyen trillázott, s azt lehető hosszasan kitartá. De ezzel még többet rontott; mert mindenki észrevette a hibát, s elkezdtek mindenfelé nevetni.

Az énekesnő legnagyobb zavarban volt, oldalvást reá pillant a karnagyra s finom zsebkeendő köhécselel, mintegy ez által akarván magát felbátorítani, miután ezt egy oldalról sem tevék.

De hát mi volt ez? A következő változatban oly hang tör elé az énekesnő torkából, melynek hatalmas terjedelme szinte egészen elnyelé a zongora hangját, sőt a többi zenészeket is csaknem elnémitá. Minél tovább haladt a változat, annál szebben hangzott az ének. Bámulya, elcsodálkozva tekintének a hallgatók egymásra, min-

mánynak s kinek munkája azon törvény, melytől hazánk felvirágzását várjuk; ki eljött, hogy megsejmelje a mivelődés sebeit s lángszellemével szét-törje a láncokat, melyekkel magát a felekezethez köztül üvedzi, hogy az életerős, egységes nemzettest szabad, virágzó, gyümölcsöző müködését megszibassza. Végül éltet b. Eötvös, mint a szellemi lovagrend nagymesterét, kit mint dicső vezért mindnyájan követni fognak. A miniszter válaszában szerényen elmondá, hogy az eszmék diadalának ma nincsenek egyes triumphantorai: vegyünk részt a mivelődés nagy munkájában mindnyájan, „a népnevelés munkáját egyes ember nem, csak egy óriás viheti keresztül s ez óriás maga a nép.“ Hoszsan tartó éljenzés közben a miniszter is lejtő a nép közé. Az eszlakomán Berzenzeyer közönségtől fel a „mivelődés férfiat.“ Más nap kora reggel útra kelt a miniszter Udvarhely felé, kísérve a kocsik hosszu sorától.

— B. Eötvös József vallás és közoktatási miniszter ur sept. 27-én este Sepszi Szent-Györgyre érkezett. A város ki volt világitva s a fogadás után ő excellentiájának faklyás menetet rendeztek. 28-án délelőt ő exoja meglátogatá az ottani iskolákat s dében számos kisérlet Brassóba utazott el.

— B. Eötvös József sept. 28-án érkezett Brassóba; a tanács és képviselő küldöttsége a város határára fogadta, üdvözlé. A Nr. 1-ban nagy lakoma volt ő exoja tiszteletére. A miniszter szerdán dében utazik el, Fogarason hál meg s más nap délután érkezik be N.-Szebenbe.

— A földmívelés, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter a távirat szolgálat minden egyes ágának praktikus tanulmányozására az e részben legjelesebben berendezett nyugati államokba néhány tehetségesebb egyént küld ki a gyakorló távirat sorából, kik hosszabb ideig időzvé az illető államokban, és gyakorlatilag foglalkozván a távirat kezelés és igazgatás különféle ágaiban, visszatérőkkor mintegy terjesztői legyenek társaik között azon pontos és összevágó kezelésnek, melynek hiánya szokott sokszor forrása lenni a közönség kebeléből fakadt panaszoknak is. Ez intézkedés praktikus hasznosságát lehetetlen félreismerni.

— Rauchsleitner hangversenye mult hó 25-én sikerült előadással gyönyörködteté a jelen volt, különösen löversenyre begyűlt közönséget. A müködők mindnyájan díszeset érdemelnek; a hangversenyzőn kívül kituntette magát a Rodich-féle katonai zenekarból egy fiatal gondokás és a szárnykürtös.

— A helybeli zenekör jövő vasárnap, n. m. f. hó 10-dikén nagy hangversenyt rendez a nemzeti színházban.

— A szegedi szabadelvű kör szept. 25-én díszlakomát tartott tiszteletbeli tagja Horváth Mihály történelmi névnapjának alkalmából. Valószínűleg az ünnepe is jelen volt, eleget teendő a kör megbízásának.

denki mozdulatlanul állt a hangokra figyelve, melyek hatalmasan, de hidegen hangzóttak, mintha egy szoborból kelnének szárnyra.

Lehet, hogy a márványlepel szétvált, lehet, hogy az idegen hölgy kezdé lenni az eddig hordott álarczot, de a hang teljes gördültebe jött. Colossalis futamokban (Laeufer) és ugrásokban járt fel és alá; minden pillanatban és mindenki el volt készültve arra, hogy az énekesnő e merész kitérésben elbotlik — mind hiába! A legesodálatosabb biztossággal haladt át azokon, valamennyi nehéz pont mintegy új erőt adott egy még nehezebbre emelkedésre. A közönség némán bántult a még soha sem hallott felett; sugdosni sem mert senki. Egy idő óta senki sem tilt, mindenki felállt, a karnagy, az énekesek és zenészek nem kevésbé voltak elámulva. Az énekesnő mosolygott, lehajolt a kis trillaigazítóhoz, a zenészekhez, s elbájoló mosolylyal sugta: most rajta, uraim!

Ugy is volt. Valóságos fölemlekebel önté ki szíve mély fájdalomát; a bánatospan panaszokdó mélabus hangok oly természetes, szívzavagató bírást hallattak, mely a hallgatók velőt rázta meg. Havasként nehezült ez érzés a közönségre és sok hölgy kezecke emelte kendőjét könnyező szeméhez, midőn az utolsó hangok halkitva, elbalóan hangzóttak át a termen; azután mintegy a távolból közeledve, erősödtek, felhangzóttak tisztán és vidorán: — a fajdalom le volt győzve, az elhaló kebelbe ismét az öröm költözött be és végre egy rohamos hangriadal (Tonjubel) tört elő, önmagát fokozva a legmerészebb futamokban, a legnyaktörőbb, de bámulatosan biztos ugrásokban, mintha nem tudná önmagát kielégíteni. A bájosan ingerkedő énekközönségben mintegy guyooldni látszott az énekesnő előbbi bátorlanságával, s végezettül, a kis tévtravezetés kárpótlásán bemutatá mindazt, mi hangban, művészetben és csatlhatlanságban tulajdona volt.

De most már a közönség nem bírta magát visszatartoztatni, egy elküldés s az egész terem reá dörgé: Catalani! Signora Catalani! Ő az, a fölséges, a páratlan! A zenészek közönséttől földre hajták zeneszereiket; a karnagy bocsánatot esdve igyekezett kezét csókolni. Ő azonban, a páratlan, nyilsebességgel haladt át az ilések közt, barátságosan közönségtetve jobbra balra, s kíséretével egyült eltűnt, mielőtt a közönség ámulatából magához térhetett volna.

— Szegeden vigan megy a honvéd ujonczok. A nép fia érezni látszik, hogy a nemzet katonája lesz. Az első öt honvéd kispapokból került ki, mint a „Sz. H.” írja.

— Tudva van, hogy a katb. autonómiai gyűlés 18-as bizottmánya által elkészített javaslat a gyűlés tagjaihoz az ország Primása által azon megjelölés küldetett szét, hogy az autonómiai gyűlés folytatásos munkálkodása 10 nappal az országgyűlés egybejövetele előtt fog ismét megkezdetni. A mennyiben tehát a parlament hivatalosan okt. 16-ra hivatott nyitni, — az auton. gyűlés folytatása okt. 6-kán nyitják meg. S e végre, úgy halljuk, az ország Primása már jövő hétfőn, vagy is okt. 4-kén érkezik Pestre, s igen valószínű, hogy okt. 5-kén Budán a primatiális palotában püspöki conferentia fog tartatni. Nem kételkedünk, hogy a kijelölt határrapra az auton. gyűlés egyházi és világi tagjai már teljes számmal együtt leendnek Pesten. („Magy. Állam.”)

— A „Pesti Napló”-nak írják Miskolcra szept. 25-ről: Már tárgyalatott közgyűlésünkön Tisza Kálmán bíbiri indítványa a törvényhatóságok rendezéséről, mely indítvány Nagy-Várdon, e hó 15-én egyhangulag elfogadtatott. Közgyűlésünk a testvér törvényhatóság ezen átiratát Horváth Lajos indítványára egyszerűen tudomásul vette és egyhangulag az archivumra ítélte. Ugyanez alkalommal küldöttség küldetett ki, mely Lónyay Menyhért pénzügyminisztert f. hó 29-kén, mely napon a miniszter úr városunkon keresztül útazik, üdvözölni fogja. A küldöttség fényes és jelentékeny, s a miniszter fogadtatása ünnepélyes lesz.

— Kecskemét város szept. 20-kán elhatározta a miniszteriumot a végett megkeresni, hogy az e vidék számára szervezendő törvényszék Kecskeméten helyeztessék el, az elhelyezésre pedig felajánlotta a szükséges területet, azonkívül az építkezéshez szükséges téglát díj nélkül és száz ezer forintot.

— Veszprémben nagy tűzvész dühöngött; mint egy magán távirat jelent, 50 ház lett a lángok martalékává. Az oltásnál különösen kitétek a honvédek, kik iránt a lakosság rokonszenve és halála melegen nyilatkozik.

— A reversáliások kiállítását egyes házaságok kötésénél a határvidéken a felségének egy ang. 20-kán kelt rendelete megszünteti.

— Lónyay pénzügyminiszter a jövő tavaszszal Budán az Albrecht főherceg úton nagyszertű palotát fog építtetni, melynek tervezetét Frey és Kausser építészek készítették.

— Balatonfüreden a fűrdővendégek szept. 7-kezik terjedő kimutatása szerint az idény alatt összesen 1129 fél és 1702 egyén fordult meg.

— A Vilmos főherceg nevét viselő 12. magyarországi gyalogrezred szept. 10-én Komáromba érkezvén, a polgárság nagy számban összegyűlt üdvözlésére az újjászíni indóházban. A Duna hidját zászlókkal ünnepiesen feldisznítették, szept. 19-kén pedig a város a legénységet hússal és borral megvendégelte. Az ezredparancsnok az ezred nevében nyájias elismerő levelet intézett Pully polgármesterhez, a lakosság ez előzettségére.

— A maroszéki alsókerület követének megválasztására a szavazás tegnapelőtt és tegnap folyt le. A zászlók alatt és zeneszó mellett bevontul vidéki szavazók elég zajos, de nem oly tömött csapatokat alkottak, mint a mult választás alkalmával, úgy hogy a szavazati joggal bírók korántsem éltek mindnyájan e jogukkal. A pártok meglehetősen higgadsággal álltak egymással szemben s nagyobb rendezettség nem fordult elő.

— Kecskemét városa ezután már díszes alakban fogja magát képviselteni Pesten. Eddig ugyanis egy a horvátok szögletén törpülő s csak egy nagy udvarból álló fogadó viselte mint Kecskemét városának tulajdona a „Kecskeméti” nevet. Ezt az udvart Kecskemét városa most díszes fogadóvá akarja építtetni, melyben ezentúl (ha csakugyan fölépítik) fizetni fog az a ki be-száll.

— Az erdészegylet közgyűlése, mint a „Hon”-nak távirják, tegnap nyit meg. Elnökké egyhangulag gr. Keglevich Béla, alnökké Tisza Lajos és Vagner Károly választattak meg. Délután diszebed volt, mely után a közeli erdőségek szemléje következett. A megjelent tagok Kassa város részéről kitűnő fogadtatásban részesültek.

— Gyilkosság a fővárosban. Szept. 17-én esti 9 órakor Hackler volt honvédszázas, utóbb pénztárnok Barber sörgyarában, Merkenha-gen (csufnéven Ribizli) nevű pinczérrel egy nőszemély fölött üszeszólalkozván, az utóbb nevezett Hacklert meggyilkolta. Saját ereit is felvágta a gyilkos tett után, de nem halt bele.

— Két ember a Dunába halt. Hatód-magukkal nagyon is jó kedvvel eveztek Ó Budáról Pestre: — csónakuk a Margitsziget felső csúcsánál felborult, s a hat közül csak 4-et lehetett megmenteni. Megjegyzendő, hogy csónakukban bort szállítottak nagy mennyiségben.

— M... hivatalnok neje Budán levelet pecsételt és nem vette észre, hogy egy csepp égő pecsétviasz rubájára esett. A ruba lángba borult, és daczára hogy a szakácsnő letépte az égő rubát, a nő mégis súlyos sérüléseket szenvedett.

— Pápán a baloldali club 26-ki ülésében Horn Edét tűző ki jelölték. A Deak-párt szilárdul

ragaszkodik jelöltjéhez, Trefort Ágostonhoz, s bizton reméli, hogy a választásnál a többségre számíthat.

— A külföldi közlekedés oloszágáról fogalmat nyújthat egy debreczeni turista levele, mely szerint az egész oloszországi ut, Velenczéből Flórenczen és Rómán át le Nápolyig 129 frankba kerül egy embernek.

— A m. kir. egyetem jog- és államtudományi karán, az 1868—69. tanévben, beiktatott rendes hallgató volt 1076. Ezek közül magyarországi 993, erdélyi 54, horvát-tótországi 12, határvidéki 4, az ausztriai koronaországokból 6, külföldi 7. — Tudori szigorlat volt 65. Elméleti államvizsgálat 334.

— „Zrinyi Miklós” a tengeren. A polai tengerészeti parancsnokság kedveskedni akar a magyaroknak, s jelenleg egy hadi corvette épített, melynek Zrinyi Miklós nevet adnak. Az első osztrák hadihajó lesz az, mely magyar nevet visel.

— Az Ubryk ügyben a rendőrfőnök azt vallotta, hogy ő ugyan értesült 1867-ben Borbála betegségről, de nem tudta, hogy bannaak vele. Igen? — és nem is volt kíváncsi rá? — Ennek az urnak is szép fogalma lehet a rendőri „lelkisemretesség”-ről. Különböen e vallomásnak a vizsgálat folyamára nincs befolyása. A vizsgálat gyorsan folyik, s egy hó mulva meg fogják kezdeni a vég-tárgyalást. („Szab. Egyh.”)

— Omer Sabri (Bíró Ignáz) magyar születésű török őrnagy most Buda-Pestben idők. A szabadságharc után, mely alatt honvéd-százasod volt, ment Törökországba, s ott a hadseregbe lépett. Minden pártfogás és ismeretség nélkül sok viszontagságon ment keresztül, mi közben megtanult folyékonyan angolul, francziánul és irodalmilag törökül; németül már azelőtt is jól beszélt. A krimi hadjáratnál annyira kiténtette magát, hogy az angol kormánytól egy, a portától pedig három rendjelt kapott. Most családi ügyekben jött haza, de zivizesen itthon marad, ha a magyar honvédségnél megfelelő alkalmazást nyerne.

— Az 1849. febr. 8-án Aradon elvált székely síremléke, melyet Aradi Zsigmond, jelenleg Milanóban tartozkodik, jeles tehetőségi szobrász készítet: tegnapelőtt érkezett meg Aradra. Miután a kiállításai költségek még nincsenek egészen fedezve, a szobor megtekintés végett, csakély beléptidij mellett a takarékpénztár kerijében fog elhelyeztetni. Az ünnepélyes leleplezés a jövő évfordulóra tervezetik.

— Előfizetési fülhívás Koós Ferenc volt bukaresti ev. ref. lelkész Történelmi dolgozataira a magyar- és románnemzet viharos korszakából. Megjelent Maros-Vasárhelyt, 1870. február havában, az ev. ref. főtanoda új gyorsajóján. Még csak egy pár évi türelem és a gözmozdony sikoltva fog hazánkban átrepülni Romániába a Kárpátokon. Nem csak a munkakereső székely nép fogja akkor, mint eddig, meglátogatni az egyesített Dunafejedelemségeket, hanem nemzetünk minden mivel fia sietni fog közelebből megismerni azt az országot, a melynek kies román, völgyei, hegyei, templomai rakva vannak magyar történelmi emlékekkel. E szerény történelmi buvárkodásnak épen az a célja, hogy felmutasson azon helyeket, melyeken őseink a szabadság lobogóját szomszédaiak érdekében diadalmasan hordozták meg a Kárpátoktól Kiliáig. Célom: hogy a magyar utazó Romániába érkezve, s ott körültekintve, nemes önértéssel tekinthessen azon sirhalmokra, melyek alatt dicsőült őseink porait idegen hantok takarják. Kulföldi legtöbbször román történelmi műveket használtam, hogy láthassak, miként gondolkodtak és iriak az olabországi régi oláh történetek szomszéd magyar testvéreikről. Jelen füzetbe leginkább az olabországi hadjáratokat foglalom. Ezt követni fogja egy második füzet Moldováról, ha a t. cz. közönség pártfogását szerencsés leendő kiderdemelni. Az első füzet a következők elbeszéléseket fogja hozni: 1. János király Pitesten, 1522. 2. Lá Vinsóra. Bukarestben, 1532. 3. A Radu Voda templomkarzatának felirata Bukarestben, 1595. Báthori Zsigmond emléke. 4. Egy kökereszt és egy halom története, Bukarestben és Dusteden, 1632. 1. Rákoczy György emléke. 5. A Hannu Konstantin Bukarestben, 1655 II. Rákoczy György emléke. 6. Négy magyar csatátér Olabországon, 1529—60-ig. 7. Báthori Gabor Tiroveten, 1610. 8. A kotrocsán zárda Bukarestben, 1680. 9. Tökölj hadjárata Olabországon, 1690. 10. Ferenc kapitány csardája, Jászvároson, 1716. 11. A martinesti diadal, 1789. 12. Egy kályn káté története Jászvároson. 13. A magyar reformatio befolyása a román irodalom fölébresztésére. 14. A kolozsvári Bukarestben. 15. A Bukarestben 1854- és 1855-ben letartóztatott és előbb Szebenbe, majd K. Fehérvárra s végre Csehországba vitetett magyarok története. 16. Naplótüredék: bukaresti szomorú napjaim, 1869. január 1-től május 17-ig kapcsolatban az ottani ref. egyház 54 éves, a „Hunnia” magyar olvasókról 12 éves és a bukaresti magyar iparos egyeslet 6 éves történeteikkel. 17. Rövid vázlat: a bukaresti magyar keresztény halotti társulatról. Miod a három egyetlen egyik alapítója, és éveken át elnöke voltam, és így elég alkalom volt kellő ismeretet szerezni azoknak beléletéről. A mintegy 10—12 ives füzetnek ára, csinos borítékba fűzve, 1 forint 0. ért. Bolti ára: 1 fr. 50 kr. Az előfizetési pén-

zetek kérem Imreh Sándor urhoz, a helybeli ref. főtanoda nyomdászához beküldeni folyó 1869 ik év december 31-ig, ki a csinos kiállításról és pontos szétküldésről ismert hitelevél kezestedik. Az előfizetendő példányok bérmentesen fognak Imreh Sándor ur által szétküldetni. Tiz előfizetett példányra egy tiszteletpéldánnyal szolgálak. Maros-Vasárhelyt, 1869. szeptember 20-án. Koós Ferenc, volt bukaresti ref. lelkész.

— Értesítés a magyarvári magyar királyi felsőbb gazdasági tanintézet 1869/70 évi tanfolyamáról. A magyarvári gazdasági felsőbb tanintézet a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magyar királyi ministerium felügyelete alatt folyó évi október hó 1-én az 1869/70 teli félévvel megnyitattik. A gazdasági tudomány összes ágai, az intézet eddigi felsőbb tanintézeti jellegének megfelelő tanterök által képviseltetvén, 14 tanár által német és magyar nyelven adtnak elő. A tanintézetbe, magukat rendes hallgatókúl fölvéetni kívánók tartoznak az elért 17 éves életkort, egy évi gyakorlati alkalmazást valamely gazdaságnál s a felsőbb-gazdasági tanulmányra való érettségük tanúsítása végett 8 gymnasiumi vagy 6 realtanodai osztálynak jó sikerrel végzését és az intézet látogatásának ozeját kimutatni, s ekként fölszerelt folyamodványaik az intézeti igazgatósághoz benyújtani. Kik az említett, előismeretekkel nem bírnak és azokat fölvételi vizsgálat kívánják pótolni, úgy azok, kik rendkívüli hallgatókúl óhajtanak fölvéetni, ez iránt fennevezett igazgatósághoz forduljanak. A tandij az első évben félévenként 30 forint, a következőkben 20 forint. Az igazgatóság.

— Építkezési statisztika. Pesten szemmel láthatólag szaporodnak az épületek, és fővárosunk életvalóságának legvilágosabb bizonyítékai közzé tartozik az a kimutatás, melyet a „N. fr. Ll.” az 1866 óta épült házakról hoz. E kimutatás szerint épült 1866-ban 130 földszinti, 22 egyemeletes, 2 kétemeletes, 2 háromemeletes ház, 8 melléképület és 2 gyár, összesen 216 épület. 1867-ben 216 földszinti, 24 egy, 17 két, 11 három, 2 négyemeletes ház, 10 melléképület, 18 gyár, összesen 298 épület. 1868-ban 191 földszinti, 22 egy, 16 két, 12 három, 2 négyemeletes ház, 21 m. ép. 16 gyár, összesen 280. Az idén pedig 200 földszinti, 47 egy, 28 két, 16 három, 9 négyemeletes ház, 23 m. ép. 5 gyár, összesen 424 épület. Az egész város tehát az utóbbi 4 év alatt 1177 épülettel és 41 gyárral szaporodott. Azonkívül épült Kőbányán 68 ház s egy gyár.

— Nagy kitüntetés érte Benzur Gyula hazánkfiát, ki Münchenben a nagy festészeti akadémiára legkiválóbb tanítványai közé tartozik. Károly, románai fejdelem — ki jelenleg ott időz — megvette már említett szép festményét, a II. Rákoczy Ferenc fogságát 2400 forintért. Benzurról — ki legelőször Kilmkovicz Ferenc tanítványa volt — általában nagyon dicsőrelog nyilatkoznak a müncheni tanárok. Maga Kaulbach is megdicsérette egy alkalommal, miközben vallait megveregette s szokott jovialis modorával így szólt: „Sie sind ein tüchtiger Ungar!” A mi Benzur Münchenben, az Munkácsy Mihály Düsselddorfban: általában tisztelt s nagy reményekre jogosító fiatal magyar festész. Sőt Munkácsy Mihály a maga genre-ben még nagyobb tehetséget árul el, mint Benzur. Ebből a Munkácsyból lesz a mi magyár Van Ostaveunk. Jelenleg megint egy oly sikerült magyar genre-képen dolgozik, mely bamulatra ragadta a düsselddorfi tanárokat. Egy fiatal iróársunk beszéli, ki Düsselddorfban is megfordult, hogy Munkácsy sikerültebbet még soha nem csinált. — Némely tekintetben magán Knanson is túl tesz az alakok hu morát illetőleg. Egy genre képe most a müncheni kiállításban van fölálhva s nagy tetszéssel találkozik, — kivált az angol utazók részéről. (Szab. Egyh.)

— Az „ismeretlen tartózkodás” boldogult német szövetséggyűlés törvényszékileg közzétetik. Egy párisi lakosnak még 1863-ból követelese lévén bizonyos eladott telkek fejében, a luxemburgi hivatalos lapban a huissier megjelenése-re, s a beperelt 13,200 frt megfizetésére hívja fel a „hadjani fenséges német szövetséggyűlést” (la ci-devant trés sérénissime Diète Germanique), melynek jelen tartózkodási helye ismeretlen (aujourd'hui sans domicile ni résidence connus). Miután a szövetséggyűlés mellett a luxemburgi nagyhercegség, képviselve főpénzügyigazgatósága által szintén megidézetteti, a hitelező talán megkapja követelését.

— (Necrolog) Török Ferencz, Gyárfás Zsuzsanna, Náray Laszlóné, Török Cecilia, Török Pál, nője Konez Polixéna, Török Albert, nője Zeyk Lenka és leányuk Katalin szomoruan jelentik, hogy a hú férj, szeretett testvér és feledhetetlen apa: Kaditsfalvi Török Ferencz életének 62 ik évében folyó év és hó 22-én éjjeli 1 órakor hosszas szenvedések után megszűnt élni. Földi porai folyó hó 24-én d. e. 9 órakor fognak szokott egyházi szertartás után a Tiboldi családi sírkertbe elhelyeztetni. Kaditsfalván, szeptember 22-én 1869.

— Az első erdélyi vasúton folyó évi október hó 1-től kezdve, az általános és katonai árszabásban foglalt és bank-vagy államjegyekben szedendő illetekhez ezüst árkelet fejében 20% pótlék fog beszédeni.

— Az erdélyi része k egyik derék fiát,

kit a közügyek körüli buzgalomról országszerte ismeretek. Jakab Györgyöt sept. 27-én kísérték örök nyugalomra az iránta hő szeretettel viseltető fogarasiak. Jó hazafi, derék családapa, jelesen képzett férfit. Adjon az ég sok hozzá hasonló polgárt e hazának. Béke poraival.

KÜLFÖLD.

Napoleon császár 26-án délután jelen volt a löversenyen a boulognei erdőben. Egészségi helyzete kitűnő. Nem igaz, hogy az udvar Biaritzba, vagy Vichybe szándékoznék utazni. — A császár né jövő szombaton leendő elutazására az előkészületek folyását tartanak.

Napoleon császár beszélgetése Clarendon lorddal, mely pár nap előtt történt, mint a „Moniteur Universel” tudni akarja, Franciaország belügyi helyzetére s a nemzetközi ügyekre terjeszkedett. Az elsőre nézve a császár állatolag úgy nyilatkozott, hogy ő teljes megnyugvással néz a parlamentararis kormányzás működésére: nemcsak conservatív kormánya tekintni ennek behozatalát, de meg van egyszeremind győződve, hogy a kormány még azon esetre is, ha ez nem javára ütne ki, képtelen volt előre kitérni.

Clarendon lord mint több oldalról erősítik, ez alkalommal határozottan kijelentette volna III. Napoleon előtt, hogy Németország egyesítését továbbra halasztani nem lehet. Mindebből azt következtetik, hogy Fleury missiója békés jellegű, s hogy Bécs, Paris és Pétervar között egyetértés jött létre, melynél fogva Poroszország elé oly indítványokat fognak terjeszteni, melyek nagyra vágyásának kielégítése mellett egyszeremind a békét is garantirozzák.

A „Morning Post” párisi levelezője állatolag hiteles forrásból írja, hogy Madridból hivatalos sürgönyök érkeztek Parisba, melyek a spanyol kormány nézeteinek Prim nyilatkozataival teljesen összhangzó kifejezést adnak. Ezen sürgönyök tartalma után itelve, egész bizonyossággal föltehető, hogy a spanyol kormány az utolsó napokban elhatározta magát Amerikával vagy magukkal a kubaiakkal a sziget teljes emancipálása iránt Spanyolország uralma alól akudozásba lépni, természetesen oly feltetés mellett, hogy az átengedés lehetséges, a nélkül, hogy a spanyol nemzet büszkesége megsértessék s az állam kincstára hasznot huzzon az alkuból.

Berlin, sept. 28. A „Kr. Ztg.” konstantinápolyi hírei szerint a porta és az egyiptomi alkirály között fennforgó viszály — egy pont kivételével, mely valószínűleg szintén ki fog egyenlített — a nagyhatalmak közvetítő fellépése folytán elintéztetik.

Madrid, sept. 28. A socialisták Xeresben és a felsőtag egyenlő pontjain torradalmi mozgalmak készünek elő. A kormány, mely értetlenség van a dologról, elhatározta, hogy erőlyesen lépend fel a mozgalom elnyomására.

Villafraucaban tegnap a néphad részéről fölkelés volt; de a barcelonai zavargások eredmények tudomásra jutása után a felkelők azonnal leraktak tegyvervüket. Madrid összes clubjai és politikai társulatai beutaltak a kormány által.

Lissabon, sept. 27. A királynak egy Loule hercegrehez írt levelet demenurozza azon hirt, hogy ő a spanyol koronát el akarja fogadni.

A „Times” párisi levelezője igen aggasztó színekben rajzolja Franciaország, és különösen Paris belállapotát: „A francia sajtó — úgy mond — ep oly vakmerő, mint kevéssé Lajos Fulóp elűzése előtt, a lapok oly hangos nyilatkoztaak, mintha nem a tetteges kormányról, hanem valamely megbuott uralomról vagy elűzött dynastiáról szóltaak. Az ily tollnarez által a francia közvéleményben elődezett hatást pedig nem szabad angol mérv szerint megítélnünk. Eppen ezen tulzott merészesség gyakorolt legnagyobb ingert a francziákra, a republika sajtó egyenlő kitarással és sikerrel igazi a kormány iránti gyűlöletre és megvetésre, mely Franciaországban mindenkor a forradalom csiraja volt.”

A „Times” határozottan rosálja, hogy a császár készkedik a törvényhozó testület egybehívásával és elleneszenvel látszik viseltetni a senatus consultum által béhozott szabadelvű reformok életbe léptetésére irant.

„Miért — kéri a lap — tartja a francia császár lazás bizonytalanság állapotában a világot? A habozás és félték meggondolás ideje elmúlt, és a bánatra nem marad idő. A világ nem vár töle erőlyesítések a szabadság érdekében, hanem csak azt kívánja, hogy elojt vegye a szabadsággal való visszaélésnek. A jölszerzett szabadelvű kormányban kell keresni az egyedüli eszközt az anarchia fékezésére, valamint a jelen körülmények között az aólról keletkező forradalom ellen is egyedül a forradalom fölülről nyújthat oltalmat.”

Legújabb.

München, sept. 29. A mai esti ülésben a harmadik szavazás ismét egyenlőséget eredményezett a szavazatok mennyiségében. A kamara feloszlata biztosnak tekinthető, minthogy egyik részről sem lehet engedést várni.

Bordeaux, sept. 29. A kikötőben egy petroleummal megrakott hajó levegőbe repült, több ott horgonyzó hajót lángba borított és 20—30 hajót szétrombolt. A kár eddigéleg megátarozatlan.

Lissabon, sept. 28. Az összes sajtó, a királynak Loule hercegrehez írt levelet lelkesedéssel fogadta.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér. *)

Főispán ifj. gróf Haller Ferenc sept. 14-iki és sept. 17-iki cikkeiben iméket kezitűt dob, egyfelől Küküllőmegye törvényszékének a midőn hivatalos titkokat lebbent fel, másfelől nekem midőn mindent elferdítve, és magától mintegy eltávolítva tüntet elő.

A mi azt illeti, miként értesült gróf Haller Ferenc oly pontossággal a küküllőmegyei notárból, azt nem értem, de megjegyzem azt, hogy az elfogatási végzés, mely még függőben van, azon 4725 forintért történt, melyet Nuridsán József a Szaboszlai Károly által carta biancára adott hitelesítése alapján a sikkasztással egyetértőleg a kassából kivett, és melyet

*) Az e rovatban megjelenő cikkeket csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

én midőn a kárt feljelentettem vissza fizettem. Sem károsok, sem törvényszék, sem senki a három bűnrészesen kívül nem tudott semmit is ezen elcsajátításról, és mégis Nuridsán József, Szaboszlai Károly fennhordják ma is fejőket, mert Haller Ferenc köpenye alá rejtőznek, engem még Haller Ferenc kedvéért a megvakított igazság istennője. És lám nem tildöz a megvakított igazság istennője. És lám nem tildöz a megvakított igazság istennője. És lám nem tildöz a megvakított igazság istennője.

Én nem a törvényszék titkait árulom el, a midőn azt mondom, hogy a nemes gróf bémattata, hogy az az övé volt, és azért a hamisítások mind kérdésen kívül valók.

De ez ellen tiltakozom, nem volt az övé, mert nem lett volna annyának utalványozva, és ha annak volt utalványozva, nem volt szabad tölem nyugtát csinálni ki, és nem névem hamisítása mellett személyem identitása meghazudtolásával venni ki a 6288 fót.

Obajtom, hogy confrontáljanak engem a segesvári adózedő és ellenőrrel — én vettem-e ki a 6288 fót —? mert nem hiszem, hogy gróf Haller Ferencnek elég pénze lenne ezen családos embereket hamis eskűre bírni.

Azért tehat kimondom, és ha valahogy sikerülne gróf Haller Ferenc pénzes zacskói befolyásának szabadságomra kártékonyan hatni, kifogják mondani mások helyettem, sorompók elé az egész ügygyel — Haller Ferenc gróf, és mi bárman csak egy itélet alatt lehetünk.

Igy van ez a főbbi ügygyel is, de szegény vagyok, nem írhatok levelet a nyilttérbe. *) Schopf Adolf.

*) E tárgyban még csak a végfeleletnek adunk helyet. Szerk.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Okto. 1-jén: 5% Metaliques 100 frt 59.15. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 68.15. Kamat 59.15. 1860. Kölcsön 92.50. Bankrézvény 712. Hitelintézet részvény 267 frt 260.25. London 10 ft st. 125 frt 20% kr 122.25. Ezüst 119.85. Cs. királyi arany 5.82.

Földtelhermentesítési kötvények: Magyar 77.75. Temesi 76.— Erdélyi 75.— Horv.-Slavon 81.50

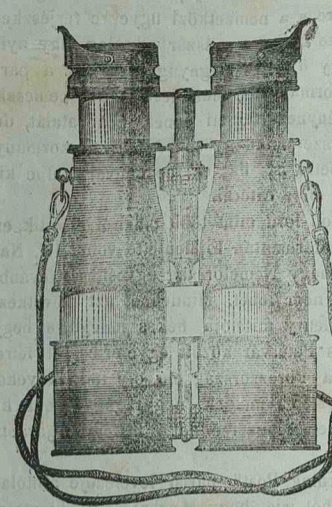
NEM HIVATALOS.

Boskowitz A. látszerész.

Ajánlja a n. érdemű közönségnek optikai diszmu-raktárát

(Kolozvártt fűtér dr. Szabó-ház) névszerint a következő tárgyakat u. m. Kettős látóveit (színházi látó) 5 ftől 100 ft-ig. Távosveit . . . 4 " 70 " Finom szemüvegit (Lorgnetten) nagyválasztékban 70 krtól felfelé.

Orresiptelóit (Zwicker) . . . 80 krtól felfelé. **Figyelemre méltó.** A látéro ki-melése és fenntartása többnyire alkalmas szem-tivegek által eszközöltetik. Hasonlóképen hibás vagy ezélszerítlen üveg választása által a szem-kek tetemesen árthatni. Fontos tehát tudni, hogy nálam a szemüvegek választása nem bizatik a szükségükre, s hogy a szemorvosok rendeletei nálam pontosan teljesítetnek.

(500) **„Az első magyar kölcsönös állatbiztosító társulat“** a legkedvezőbb feltételek mellett elfogad 3 havi biztosítási időtől kezdve felfelé biztosításokat, a következő állatfajokra mint: **lovak, szarvasmarhák, hizó-ökrök, juhok, sertések és kecskékre**, csupán járványok, vagy mindenféle betegségek és balesetek ellen. Bővebb felvilágosítást nyújtanak az országban felállított ügynökségek, valamint a központon M.-Vásárhelyt „Az első magyar kölcsönös állatbiztosító társulat“ erdélyi vezérügnöke: **Novák Bogdán.**

ANATHERIN-SZÁJVIZ és **ANATHERIN-FOGPOR** P. P. J. & Co. gyak. fogorvostól Béesben, Stadt, Bognergasse Nr. 2. Bank, Magyarországon.

Tisztelt kártárs ur! Huszonhárom év óta szenvedtem a szájjamban, a mely sokszor igen fájdalmas volt s az evésben és ivásban gátolt; sok orvos közt a pesti és bécsi egyetem tanárait is megkerestem tanácsadásért, s a legkülönbözőbb gyógyszereket használtam, hanem minden siker nélkül. De a mióta önök mellől dicséret Anatherin-Szájvizét használtam, fájdalomaimtól tökéletesen ment vagyok, s csak azt sajnálom szívből, hogy nem kezdtem azt korábban használni; nem tehetem tehát, hogy ezennel ne mondjam ki nyilatkoosan önnek hódolmat, s kérem önt, hogy ezen igazság hű levelet, hasonló bajban szenvedők érdekében, nyomatás útján közzélenni sziveskedjék.

Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért. Egy szelence ára 1 frt 22 kr. o. ért.

Fog-ólom. Ezen Fog-ólom azon nedvűl és porból áll, a mely olvas és rothad fogak betöltésére szolgál, hogy azoknak eredeti alakja visszaadassék, s a caries tovább terjedése meggyóttassék, a mi által étel-részek további lerakódása, valamint a nyál, s egyéb nedvek, úgy a csont-részek további tágulása a foginakig (miből fogfájás következik) meggyóttatik.

Egy tok ára 2 frt 10 kr. o. ért.

Kapható: Kolozvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZY J. Tordán: Wolff gyógyszerész. Délcsen: Krémer Sámuel. Deván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyedben: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdő-Vásárhelyt: Nagy Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyer-Váralján: Gerber gyógyszer. Szébenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer. Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvártt: Wagner könyvtáros. Segesvártt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussebeck, Textoris G. M. Nyír-egyháza: Bacsai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsalván: Filipe és társa. N.-Almásban: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikló M. Sz.-Udvarhelyt: Bezási Em. Földéért: Temmer E. Bassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

VICTORIA biztosító-társaság Kolozvártt.

Biztosítéki alap: Alaptőke . . . 1,500,000 frt — kr. Tartaléktőke . . . 25,449 " 80 " Díjtartalék . . . 520,748 " 24 " Összesen: 2,046,198 " 04 "

Forgalom: Biztosított érték 1868-n: 109,180,408 f. — Bevétel 1868-ban: 1,041,596 f. 87. Összes kárfizetés . . . 468,139 f. —

Biztosításokat fogad el, legkedvezőbb feltételek mellett. **Tűzárak ellen** (a villámcsapás által okozott tűzkárt, úgy a kiburozoklás és oltás körüli rombolás által szenvedett kárt szintén bele értve) lak-, gazdasági, és gyári épületek, malmak, butorok, gyárfelszerelések és gépek, kereskedelmi árucikkék és raktárak, nyers és munkában levő termékek, mindennemű marhák (benn-égés ellen), széna, egyéb takarmány és szalmagabonák névze, úgy szabadban mint fedél alatt. Ez utóbinnál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, ha a lerakódás helye iránt előzetes jelentést tettek. Alólikt vezérügnökség tisztelettel hívja fel a t. közönséget minden biztosítási-vaival a VICTORIA-hoz fordulni, mint a mely a pontos kárfizetésekért nem csak évi bevételével, de tetemes biztosítási alapjával is jóáll, mint erdélyi társaság a t. erdélyi közönséget különös előnyökben részesíti, s kárait köztudomásulag azonnal és igazságosan fizeti.

A birodalom legjobb nevű társaságaival vizont — biztosítási összekötéseivel fogva, a Victoria bár mely magas értéket biztosítás alá elfogad. Közlebbi felvilágosításokkal, nyomtatványokkal sat. minden fontosabb ponton felállított ügynökségek készséggel szolgálnak, ugyszintén központon a „VICTORIA“ biztosító társaság vezérügnöksége Kolozvártt, (nagy-piacz b. Kemény S.-féle háznál.)

(513) **Egy kereskedő segéd**, ki németül, magyarul és románul beszél, foglalkozást keres egy vidéki fűszerkereskedésben. Bővebb felvilágosítást ad t. Panajott Sándor ur, toronyutca 264 sz. Kolozvártt.

(512) **Szőlő-vessző eladás.** Hadréven a szilvási udvarban, az őszön több ezer Rizling és Trámini szőlő-vessző lesz eladó, ezere 5 frt o. é. Előjegyezni lehet helyt a tisztél, vagy Kolozvártt kül-magyar-utca 242 sz. alatt a tulajdonosnál.

3000 frt adatik egy házért azon feltétel alatt, hogy a kamatok fejében a kiadó lak-hassék. Értekezhetni Kolozvártt belső-középutca Duha Kristóf kereskedésében. (510)

(506) **Hirdetmény.** Az alólikt kerti gazdaszatnál ezen ősz folytán több ezer 1, 2, 3 és 4 éves oltványok, valamint egy pár száz olyan fiatal gyümölcs fák is kaphatók, melyek már a faoskolában termettek. Fejéregyháza, 1869 szeptember 21-én. A kertészeti gazdaszat igazgatósága.

(508) **HAND-ATLAS** der Erde und des Himmels in siebzig Blättern. Zwei und vierzigste Auflage, be arbeitet von Dr. H. Niepert, C. Graf, A. Graf und Dr. C. Brubns Weimar. Geographisches Institut. 48 frt helyett csak 25 frt. Berghaus Handatlas in 136 Blättern. Ára csak 20 frt.

Igen fontos! igazosok, kereskedők, iparosok és gazdák számára. Hazai készítményű s legártósabb vizmentes kaucsuk ponyvák. Kaphatók a legújnyosabb árban s kívánt nagyságban Hürsch Károly pesti gyáros kolozvári főraktárában Karvázy Gyulánál. Ezen ponyvák tartósságuk mellett igen czélszerűek gabona s mindennemű szállítványok, valamint az eddig használt gyékény helyett sátrak betakarására.

(194) **Figyelemreméltó!** A Széchenyi zuhanyos fürdő alólikt tulajdonosánál minden időben található több száz darab száraz deszka és kész padozat (padimentum) a legújnyosabb árban. Csiky József, a Széchenyi fürdő tulajdonosa, küllmonostor-utca, 59. sz.

Valódi rumburgi szövetek, (TISZTA LENVASZON) jótállás mellett 1/2 széles, egy vég 53 bécsi róf, 21 ftől 52 ft-ig. 1/4 széles, egy vég 49 ftől 65 ft-ig. 28 rófös lepedőknek 54 ft. róf száma 1 frt. 50 kr. s ezen kívül figyelemzet jól ellátott Callicot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 12/16, 10/12, 8/12, 6/12, 5/12, 4/12 széles; továbbá Chifon raktárára, egy bécsi rónél szélesebb finom szoknyáknak pereail helyett különösen ajánlható; róf száma 30 krtól 45 kr-ig o. é. Gazdagon ellátott raktár kallatlan (fehérítetlen) amerikai gyapott szövetekből (gyapottvaszon), minden szélességben, 100—105 és 60—67 rófös végekben; ugyanazok fehérítve 20 rófös végekben a legújnyosab gyáriáron stb. TEUTSCH J. B. Segesvártt. Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítettnek.

STEIN J. kölcsön-könyvtára. Ajánlja a t. cz. olvasó közönségnek a magyar, francia és német regény-irodalom válogatott s legújabb termékeivel ellátott több ezer kötetből álló kölcsön-könyvtárát. Előfizetési árak:

1 munkáért, mely	1 óra	félévre	1 évre	biztosíték
4 kötetből áll . . .	1 frt 50	5 frt	8 frt	5 frt
8—10 kötetből . . .	2 fr —	7 frt	12 frt	10 frt
1 kötetért . . .	60kr	—	—	—
2 kötetért . . .	1 frt	—	—	2 frt

Vidéki előfizetőknek alkalom nem léteben postán küldöm a könyveket. Ha valaki a fentebb elősoroltaknál nagyobb mennyiségű könyveket kívánna kivenni, — nagyobb családok részére, vagy vidékre — ily esetben aránylagosan a legújnyosabb feltételek eszközölhetők. Megjelent az 1869 évre a legújabb magyar, német és francia kölcsön könyvtári könyvek jegyzéke. Ugyan csak Stein Jánosnál kaphatók: Marosszék ismertetése. Irta kisbaczoni Benkő Károly 1860—61-ben. Szerző felkérése folytán kiadták: nagy-keddi Fekete Sámuel nyug. kir. udv. tanácsos és Simon Elek ügyvéd. Ára fizve 2 frt 20 kr. Legteljesebb pesti Szakácskönyv a szövegbe nyomott képekkel, Sz. Hilaire Jozéfa, Kováts Irma, Dorn Anna, Gombos Erzi, s többek után, függelékkel a magyar-gazdasszony házi kincstára. Külömbféle házi- pipere- és illatszerek készítés módja, étszerek fentartása s megjavítása, és egy teljes házi-orvos. Összeállította ZEMPLÉNYI ANTONIA. Ára kötre 2 frt. Diskotésben 3 frt.

Valódi római E bélhur hegedüre. Ara 25 kr.

A hires Stánai-vasutimunkálatok 4—5 irányban felvett **igenszép fényképei.** A nagyobbak darabja 3 frt. Kissebb 2 frt. Látogató-jegy alakban 30 kr. A magyar sz. korona országainak postai, távirai, vasuti és gőzhajózási térképe. A legújabb felmérések és egyéb hivatalos források nyomán tervezte és rajzolta SZALAY LÁSZLÓ. 4 Színezett lap ára 6 frt.